

Yhteistoimintamenettelyn päättäminen

Kunnanhallitus 26.08.2024 § 165/Yhteistoimintamenettelyn käynnistäminen

Ranuan kunnan vuoden 2023 tilinpäätös oli yli miljoona euroa alijäämäinen. Talousarviovuonna 2024 ja suunnitelmavuosina 2025-2026 kunnan taloutta haastavat edelleen tuloja korkeammat menot. Valtionosuudet, verotulot ja toimintatuotot eivät riitä kattamaan nykyrakenteen toimintakuluja. Kunnan tulee tavoitella tilannetta, jossa vuosikate kattaa poistot ja välttämättömät investoinnit. Tällöin investoinnit voitaisiin tehdä ilman lainarahoitusta. Kunnan taloutta kuormittavat osaltaan myös kasvaneet korkomenot ja kansallisesta kunta-alan palkkaratkaisusta johtuva poikkeuksellisen suuri henkilöstömenojen kasvu.

Kunta tilasi kuluvan vuoden alussa FCG Oy:ltä kunnan taloustilanneselvityksen ja talouden painelaskelmat, joilla arvioidaan kunnan talouden kehitystä vuoteen 2035 saakka. Laskelmien perusteella kunnan talousarviot tulevat olemaan vuodesta 2025 alkaen alijäämäisiä: vuonna 2025 talousarvio olisi noin 1,3 miljoonaa alijäämäinen ja vuodesta 2030 eteenpäin alijäämät olisivat yli 2 miljoonaa euroa vuosittain. Valtuusto päätti 10.6.2024 § 28 talouden sopeuttamisesta vuodesta 2025 alkaen osana talousarvioprosessia. Ranuan kunnan tulee tarkastella kaikkia käytettävissä olevia vaihtoehtoja, joilla voidaan alentaa palveluiden järjestämisen pitkäaikaisia kustannuksia sekä menojen leikkaamista tai tulojen lisäämistä, jotta kunnan talous saadaan kestäväälle pohjalle. Kunnan toiminnassa on välttämätöntä tehdä muutoksia johtuen taloudellisista ja toiminnallisista syistä. Kunnan talousarvioehdotus vuodelle 2025, sisältäen suunnitelmavuodet 2026 ja 2027, edellyttää sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaa henkilöstövähennyksiä sekä organisaatorakenteen muutosta ja palvelujen uudelleenorganisointia, jolloin toimenpiteitä ja vaihtoehtoja on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus antaa valtuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen vuodelle 2025.

Talouden tasapainottamisvaatimus edellyttää koko kunnan henkilöstöä koskevan yhteistoimintamenettelyn käynnistämistä. Henkilöstömäärä oli 15.8.2024 tilanteen mukaan 187 työntekijää. Valtuusto päätti miljoonan euron sopeuttamismäärästä 10.6.2024. Mikäli kustannussäästö toteutettaisiin ainoastaan henkilöstövähennyksinä, laskennallinen vähennystarve olisi 18 henkilötyövuotta. Ensisijaisesti tarvittava henkilöstön vähentämistarve pyritään toteuttamaan määräaikaisten palvelussuhteiden päättymisillä sekä luonnollisen poistuman avulla, jolloin avoinna olevien tai vapautuvien toimien ja virkojen tarvetta arvioidaan kriittisesti. Henkilöstömenojen vähentäminen voi tarkoittaa myös lomautuksia, osa-aikaistamista, irtisanomisia, toimintojen uudelleen organisointia tai palveluiden ulkoistamista.

Yhteistoimintaneuvottelut koskevat niin henkilöstövähennyksiä kuin organisaatorakenteen muutosta ja palveluiden uudelleen

järjestämistä sekä työnantajan harkitsemissa työnjohtovallan piiriin kuuluvia muutoksia työn organisoinnissa, työtehtävissä, työmenetelmissä ja työtilojen järjestelyissä. Neuvotteluissa on kyse henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavista muutoksista ja toimenpiteillä on oletettavasti olennaisia henkilöstövaikutuksia. Yhteistoimintaneuvottelut käynnistetään heti kunnanhallituksen päätöksen jälkeen ja niiden arvioidaan päättyvän marraskuun 2024 loppuun mennessä.

Mikäli neuvottelussa löydettävät ratkaisut edellyttävät erillisten päätösten tekemistä, tehdään ne hallintosäännön toimintavaltuuksien mukaisesti. Yhteistoimintaneuvottelut ja muut tarvittavat menettelyt toteutetaan käytännössä yhteistyöryhmäkokoonpanolla, johon kuuluvat kunnanjohtaja, hallintojohtaja, pääluottamusmiehet sekä työsuojeluorganisaatio.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. käynnistää yhteistoimintamenettelyn tuotannollisin ja taloudellisin perustein työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) mukaisesti
2. yhteistoimintaneuvottelujen koskevan koko kunnan henkilöstöä talouden tasapainottamiseen tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi vuonna 2025.

Lisäksi kunnanhallitus toteaa, että yhteistoimintaneuvottelut kestävät vähintään 6 viikkoa arviolta marraskuun loppuun saakka ja neuvottelut toteutetaan yhteistyöryhmäkokoonpanolla. Työnantajan edustajina toimivat kunnanjohtaja ja hallintojohtaja. Tarvittaessa työryhmään kutsutaan johtavia viranhaltijoita tai/ja muuta henkilöstöä.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja asiasta antaa:

kunnanjohtaja Tuomas Aikkila

puh. 040 539 4293, etunimi.sukunimi@ranua.fi

Kunnanhallitus 28.10.2024/Yhteistoimintamenettelyn päättäminen § 222
1264/00.01.02/2022

Kunnanhallitus päätti 26.8.2024 § 165 käynnistää yhteistoimintalain mukaiset koko kunnan henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut tuotannollisin ja taloudellisin perustein talouden tasapainottamiseksi. Neuvotteluissa tavoiteltiin valtuuston kesäkuun päätöksen mukaisesti pysyviä säästöjä.

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella 13.4.2007/449 (jatkossa yhteistoimintalaki) 6.1 §:n mukaan ennen yhteistoimintamenettelyn aloittamista työnantajan tulee antaa asianomaisille työntekijöille sekä heidän edustajilleen yhteistoimintamenettelyssä käsiteltävän asian käsittelyn kannalta tarpeelliset tiedot siten, että he voivat riittävästi perehtyä ja valmistautua käsiteltävään asiaan. Ensimmäisen neuvottelun kutsu

on tehty kalenterikutsuna 28.8.2024. Kirjallinen neuvotteluesitys on annettu henkilöstön edustajille yhteistoimintalain 7.1 §:n edellyttämässä määräajassa eli vähintään viisi päivää ennen neuvottelujen aloittamista (5.9.2024). Neuvottelukertoja toteutui yhteensä neljä: 11.9, 17.9, 26.9. ja 23.10.2024. Neuvottelujen aikana henkilöstölle tehtiin yhteisesti sovitulla sisällöllä tiedotteita ja tilannekatsauksia sekä jaettiin muuta tietoa kunnan intranet-sivuston sekä osittain myös sähköpostin kautta. Lisäksi koko yhteistoimintamenettelyn ajan henkilöstöllä oli mahdollisuus tehdä anonymisti kysymyksiä ja kommentteja menettelystä ja neuvotteluista.

Yhteistoimintaneuvottelut aloitettiin lain mukaisesti mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta mahdollistettiin henkilöstön edustajien osallistaminen prosessiin, tilanteen arviointiin ja vaihtoehtoisten toimenpiteiden kartoittamiseen. Viimeisessä yhteistoimintaneuvottelussa 23.10.2024 työnantajan edustajat ovat todenneet neuvottelut loppuun saatetuiksi ja että kunnanhallitus tekee päätöksen yhteistoimintamenettelyn päättymisestä kokouksessaan 28.10.2024.

Kunnanhallituksen jäsenille on toimitettu oheisaineistona neuvotteluryhmän pöytäkirjat liitteineen ml. neuvotteluesitys, josta ilmenevät sopeutuksen ja säästöjen toiminnalliset ja henkilöstövaikutukset. Yhteistoimintavelvoite on täyttynyt yhteistoimintalain 13 §:n edellyttämällä tavalla, kun asiasta on neuvoteltu lain edellyttämällä tavalla (perusteet, vaikutukset ja vaihtoehdot) ja tarpeelliset tiedot on annettu.

Työnantajan edustajien neuvotteluesitys perustuu valtuuston kesäkuussa asettamaan miljoonan euron sopeuttamistavoitteeseen, jolla tulee tavoitella pysyviä vaikutuksia jo vuoden 2025 talousarviosta lähtien. Edellä mainitusta oheisaineistosta muodostuu yhteistoimintaneuvottelun neuvottelutulos, jonka pohjalta tehdään talousarvioesitykset lautakuntiin ja kunnanhallitukseen. Valtuusto hyväksyy vuoden 2025 talousarvion joulukuun valtuustossa.

Neuvottelujen lopputuloksena on, että yhteistoimintaneuvottelut päättyivät erimielisinä.

Työnantaja ja henkilöstön edustajat voivat jäädä erimielisiksi neuvoteltavista asioista, mutta se ei estä työnantajaa tekemästä päätöksiä. Työnantaja saa viime kädessä tehdä päätökset yksipuolisesti käytyään lain mukaiset neuvottelut henkilöstön kanssa.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että Ranuan kuntaa koskevat yhteistoimintaneuvottelut, jotka aloitettiin 11.9.2024 ja joiden viimeinen neuvottelukerta oli 23.10.2024, ovat päättyneet. Kunnanhallitus hyväksyy neuvottelutuloksen ja velvoittaa viranhaltijat valmistelemaan yhteistoimintaneuvotteluissa kirjatut työnantajan esityksen mukaiset toimenpiteet talousarvioesitykseen 2025 ja taloussuunnitelmaesitykseen 2026-2027.

Säästö- ja sopeuttamistoimenpide-esitysten käsittelyä jatketaan talousarvioprosessin mukaisesti kunnan toimielimissä. Valtuusto päättää vuoden 2025 talousarviosta 16.12.2024 kokouksessaan.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja asiasta antaa:

kunnanjohtaja Tuomas Aikkila

puh. 040 539 4293, etunimi.sukunimi@ranua.fi

Merkitään, että Juha Siitonen oli paikalla Teams välityksellä klo 17:27-18:11.

Merkitään, että Risto Niemelä poistui kokouksesta pykälän käsittelyn jälkeen klo 18:11.